

FYLKESMANNEN
I ROGALAND

Deres ref.: att. Vidar Østerbø

Vår dato: 14.09.2018
Vår ref.: 2018/8616
Arkivnr.: 421.4

Cowi
Postboks 2422 Solheimsviken,
5824 BERGEN

Postadresse:
Postboks 59 Sentrum,
4001 Stavanger

Besøksadresse:
Lagårdsveien 44, Stavanger

T: 51 56 87 00
F: 51 52 03 00
E: fmropost@fylkesmannen.no

www.fylkesmannen.no/rogaland

Uttalelse til oppstartsvarsel og forslag til planprogram for hovedvannledning vest fra Langavatnet i Gjesdal til Tjensvoll i Stavanger

Viser til oversendelse mottatt 2. juli.

Saken gjelder ny hovedvannledning vest fra Langavatnet i Gjesdal til Tjensvoll i Stavanger. Vannledningen berører en rekke kommuner og det er igangsatt planarbeid i henholdsvis Gjesdal, Time, Klepp, Sandnes, Sola og Stavanger. Denne uttalelsen gjelder for planarbeidet, inkludert planprogram, i alle seks kommunene.

Fylkesmannen har allerede hatt dialog med tiltakshaver om aktuelle trasé og noen av problemstillingene som planarbeidet vil berøre. Her viser vi særlig til møtet 26. april i år der vi fikk presentert siste trasévalg slik det nå står, og diskutert utfordringer som berører viktige regionale og nasjonale interesser som naturmangfold og landbruk. Fremfor å gjenta hele vårt budskap fra dette møtet viser vi til referatet fra dette møtet.

Når det gjelder avgrensning av planområdet rundt traseen savner vi at det ikke er lagt ved plankart av høyere detaljeringsgrad. Kartet som ligger i planprogrammet er av lav oppløsning og det er derfor litt krevende å forstå hvor traseen vil gå. Det er viktig at man i det videre planarbeidet sikrer tilstrekkelig areal langs traseen til masse- og riggområder.

Planprogrammene som er utarbeidet for de ulike strekningene dekker generelt også hensyn som må vurderes i konsekvensutredningene. Vi forventer at interesser av vesentlig regional og nasjonal verdi som utvalgte naturtyper, jordvern og friluftsliv er tilstrekkelig vurdert og hensyntatt fram mot offentlig ettersyn. Registreringer i temakartportalen vil være viktige i den forbindelse.

Som tidligere diskutert i møte må verneområder og viktige naturtyper unngås. Dersom tiltaket likevel vil berøre slike områder må negative påvirkninger på naturverdiene avbøtes. Tiltak i verneområder krever også egen dispensasjonsbehandling etter naturmangfoldloven.

Tiltaket vil krysse vassdrag, inkludert vernavassdrag. Det er viktig at kryssing gjøres på en best mulig måte, med minst mulig fare for forurensning og skade på elvemusling og andre naturverdier. Her viser vi også til Rikspolitiske retningslinjer for verdene vassdrag. Vi minner også om at tiltak i

vassdrag og kantsoner til disse vil være søknadspliktige etter vannressurslovens § 11 og forskrift om fysiske tiltak i vassdrag.

Til slutt vil vi vise til rundskriv T-2/16 fra Klima- og miljødepartementet om innslagspunkt for innsigelser på miljøområder. Dette gjelder både hensyn til naturverdier, Dette rundskrivet vil være viktig når vi skal vurdere planene når de kommer på offentlig ettersyn.

Ta gjerne kontakt med oss underveis ved behov.

Lykke til med det viktige planarbeidet.

Med hilsen

Ine Woldstad
rådgiver

Erik Cockbain
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke underskrift.

Saksbehandler: Erik Cockbain
Saksbehandler telefon: 5156 8773
E-post: fmroeco@fylkesmannen.no

Kopi til:

Time kommune	Postboks 38	4349	Bryne
Sola kommune	Postboks 99	4097	SOLA
Klepp kommune	Postboks 25	4358	Kleppe
Gjesdal kommune	Rettedalen 1	4330	Ålgård
Stavanger kommune	Postboks 8001	4068	Stavanger
Sandnes kommune	Postboks 583	4305	Sandnes

COWI
E-post:

DERES REFERANSE

VÅR REFERANSE
IMA-18/33

ARKIVNR.
M80

JOURNALNR.
3507/18

DATO
02.07.2018

REGULERINGSPLAN - SOLA KOMMUNE - 2018 - VARSEL OM OPPSTART OG HØRING AV FORSLAG TIL PLANPROGRAM FOR HOVEDVANNLEDNING VEST FRA LANGEVATN I GJESDAL TIL TJENSVOLL I STAVANGER - PLAN 0590

Viser til overnevnte plan/byggesak. Brannvesenet har vurdert planen/byggesaken slik den foreligger og har følgende kommentarer:

I byggesak stilles det krav om tilfredsstillende slokke- og atkomstmuligheter for brannvesenets personell og utstyr, jf. Byggeteknisk forskrift § 11-17 og § 15-3 (5 d) (TEK17).

Det er derfor spesielt viktig at kravene blir tatt hensyn til allerede i planfasen.

Brannvesenet ber derfor om at prosjekterende ivaretar brannvesenets atkomstbehov mht. veibredde, svingradius (indre og ytre), oppstillingsplasser, belastning, høyde og vannleveranse mv. i tidlig planleggingsfase jfr. § 11-17.

Er det behov for nærmere detaljer omkring krav til brannvesenets materiell og utstyr, feiing etc. eller ytterlige kommentarer i det videre planarbeid/byggesak, vil brannvesenet være behjelpelig.

Vedlagt følger tabellen for redningsmateriell som brannvesenet disponerer.

Med hilsen

Rolf Dyrland-Olsen
fagansvarlig tilsyn
(sign.)

Ivar Mæland
branninspektør
(sign.)

Dette brevet er godkjent elektronisk i Rogaland brann og redning IKS og har derfor ingen signatur.

Kopi: Sola kommune, epost@sola.kommune.no

Prosjekterende, ansvarlig søkere og offentlige etater

Rev: 01.07.2017

ATKOMST OG SLOKKEVANN FOR ROGALAND BRANN OG REDNING IKS

Krav til vannforsyning utendørs må tilfredsstilles, og må tilrettelegges for atkomst for brannvesenets biler frem til bygningene. Krav til atkomst og vannforsyning skal være i henhold til § 11-17, TEK 17, veiledning til forskrift om tekniske krav til byggverk (Byggteknisk forskrift 2017).

Følgende bør legges til grunn ved prosjektering i Stavanger, Randaberg, Sola, Sandnes, Gjesdal, Klepp, Time, Rennesøy, Kvitsøy og Finnøy kommuner:

Kriteria	Mannskapsbil	Lift/Stigebil
Kjørebredde	3,0 meter	3,0 meter
Svingradius ytterkant vei	8,5 meter	10,0 meter
Svingradius innerkant vei	4,1 meter	5,0 meter
Fri kjørehøyde	4,0 meter *	4,0 meter *
Oppstillingsplass		6,0 x 12,0 meter
Akseltrykk α	11,5 tonn**	11,5 tonn**
Belastning pr. labb		14,0 tonn
Maks. stigning/helling på oppstillingsplass	1:8 (12,5 %)	1:20 (5,0 %)
Tillatt totalvekt	19,0 tonn	20,2 tonn

* Av hensyn til eventuell snø bør større høyde vurderes.

** Vanlig veitype Bk10 tåler et akseltrykk på 11,5 tonn som blir dimensjonerende.
Alle våre biler er godkjente og innenfor akseltrykk på 11,5 tonn.

Behov for atkomst, det vil si hvor nær bygget og til hvor mange fasader, vil avhenge av bygningens størrelse og bruk. Atkomst og vannforsyning bør derfor avklares med brannvesenet tidligst mulig i prosjekteringsfasen.

Cowi AS
Postboks 6412 Etterstad

0605 OSLO

11.09.2018

Deres ref.:

Saksbehandler: Sikke Viste
Direkte innvalg: 51 51 68 59

Saksnr. 18/16979
Løpenr. 66359/18
Dok.nr: 3
Arkivnr.

TIME KOMMUNE - DETALJREGULERINGSPLAN NY HOVEDVANNLEDNING VEST - VARSEL OM OPPSTART - UTTALELSE VEDRØRENDE KULTURMINNER

Rogaland fylkeskommune viser til deres e-post datert 02.07.18. Vi viser også til tidligere korrespondanse med IVAR om gjennomføring av befaringer og nødvendige arkeologiske registreringer, herunder vårt brev til IVAR lks datert 26.06.18 med varsel om arkeologiske registreringer i Gjesdal og Time kommuner.

Fylkesrådmannen har vurdert varselet om oppstart av regulering i det aktuelle området som sektormyndighet innenfor kulturminnevern.

Hensikten med planarbeidet er å oppgradere vannforsyningen i regionen. I den forbindelse skal det legges ny hoved drikkevannsledning i grunnen fra Langevatn i Gjesdal kommune til Tjensvoll i Stavanger kommune. Planområdet innenfor Time kommune strekker seg fra Fjermestadvatnet i sørøst til Frøylandsvatnet i nordvest.

Varsel om planarbeid

De oversendte kart er generelt noe små og det kan i enkelte tilfeller by på utfordringer å se presist hvor plangrensen går. Det tas derfor forbehold om at det kan være mindre misforståelser.

Nyere tids kulturminner

Det er flere SEFRAX-registrerte bygninger nær planområdet ved hhv. Ørnabratet/Vordefjell, Fjermestad og Netland. Flere av disse er med i gjeldende kulturminneplan. Tiltakene må ikke forringe opplevelsesverdien til verneverdige bygninger og anlegg. Tilbakeføring av landskap vil være vesentlig.

Det foreligger kommunal kulturminneplan. Arbeid med revidert kulturminneplan er enten i gang eller skal snart iverksettes. Det må tas kontakt med de relevante fagpersoner for utfyllende informasjon om andre kulturminner enn de som er nevnt i gjeldende kulturminneplan. Det kan være uregistrerte kulturminner i området. Dette må undersøkes gjennom befaringer og kontakt med lokale ressurspersoner.

I hovedsak synes konflikter med nyere tids kulturminner å være av indirekte karakter. Demping av konfliktnivået vil derfor primært handle om moderering av terrenginngrep i nærområdet og tilbakeføring av landskap.

Vi gjør særlig oppmerksom på at den største utfordringen i prosjektet, hva angår nyere tids kulturminner, er ved kryssingen av Solasplitten ved Åsennuten / Åsen batteri i Sola kommune. Her skal traséen passere et befestningsområde med en rekke fredede bygg og anlegg. Traséen vil dessuten passere gjennom et område rundt selve befestningen, hvor det er tinglyst krav om vern av militærhistoriske landskap. Oversikten over traséalternativ viser ikke alternative krysningspunkter, og en løsning på konflikten ved Åsennuten / Åsen batteri vil derfor være avgjørende for prosjektet som helhet.

Marine kulturminner.

Planen er lagt fram for Stavanger maritime museum som fagansvarlig for kulturminner i vann. Fylkesrådmannen har mottatt museets uttale i e-post datert 11.09.18. Museet kjenner ikke til skipsfunn eller automatisk freda kulturminner i Frøylandsvatnet. Men i forbindelse med kulturlandskap nord fra Frøylandsvatnet, blant annet gravfeltet på Eikerabben (id 44317), og andre kulturminner registrert i Askeladden, ønsker museet å gjennomføre en befaring til området. Befaringen vil være en besiktigelse av plassen og kan innebære vading og snorkling. Hensikten er å gjennomføre en landskapsanalyse og vurdere områdets potensial for funn av hittil ukjente verna skipsfunn og automatisk freda kulturminner. Kostnadene forbundet med befaringen er saksforberedende og vil ikke bli belastet tiltakshaver. Museet planlegger befaring til uke 38, eller snart etter med forbehold om værforhold. Museet kan kontaktes på arkeologi@museumstavanger.no for ytterligere spørsmål rundt befaringen.

Automatisk freda kulturminner

Det har vært flere møter mellom kulturminnemyndighetene ved fylkesrådmannen og Ivar og Cowi. Hensikten med møtene har vært å informere om arbeidet som er igangsatt, samt vurdere planene opp mot kjente automatisk freda kulturminner og vurdering av potensialet for funn av nye automatisk freda kulturminner. Fylkesrådmannen har allerede varslet behov for registrering i Gjesdal og Time kommuner, jf. vårt brev datert 26.06.18 til IVAR lks. Fylkesrådmannen har mottatt SOSI-fil av selve grøftetraseen med et anleggsbelte på 30 meter, jf. mottatt SOSI-fil fra IVAR den 16.08.18. Det er denne SOSI-filen som har dannet grunnlaget for vår vurdering av den varslede registreringen. Vi gjør oppmerksom på at dersom traseen vil bli endret i forhold til mottatt SOSI-fil, må det påregnes ytterligere arkeologiske registreringer i ikke tidligere vurderte områder. Vi gjør også oppmerksom på at vi ikke har mottatt SOSI-filer på plassering av styringsbasseng og ventilkammer, samt riggområder mm. Dette er også områder som må vurderes i forhold til automatisk freda kulturminner, og vi ber om at SOSI-fil oversendes for disse områdene.

Vi gjør oppmerksom på at det fra tidligere er registrert flere automatisk freda kulturminner innenfor området definert som planområdet. Ved Fjermestad er det registrert to gravhauger id 53674 og id 53673, og ved Linland er det registrert en gravhaug (id 34831) og et rydningsrøysfelt (id 54610). Ved Brekka er det registrert et større gravfelt (id 24984) delvis innenfor plangrensen. På Kverneland er det registrert tre kulturminnefelt som synes delvis å ligge innenfor planområdet, dette er id 141440 (rydningsrøyslokalitet), id 141443 (rydningsrøyslokalitet) og id 60724 (rydningsrøyslokalitet). Alle de nevnte kulturminnelokalitetene er automatisk freda og vi forutsetter at det tas tilstrekkelig hensyn til dem i den videre planprosessen.

Det går frem av planinitiativet at det er tatt utgangspunkt i et 200 m bredt varslingsområdet

i Time kommune. Dette er gjort fordi man ønsker å ha muligheten til å vurdere alternative traseer på noen deler av strekningen. Omfanget av det regulerte tiltaket vil dermed bli betydelig mindre. I planinitiativet går det frem at regulert bredde vil bli på rundt 20 meter. Det går også frem at det vurderes behov for omtrent 30 meter anleggsbelte som standard for tiltaket, og at rigg- og anleggsområder vil tilpasses etter forholdene og behov i løpet av planprosessen. Det er også planlagt syv ventilkammer og et styringsbasseng langs hele traseen. Vi gjør oppmerksom på at kulturminnemyndighetene også må bli gitt anledning til å vurdere rigg- og anleggsområder, samt ventilkammer og styringsbasseng opp mot kulturminneinteressene i området. I Time kommune er det planlagt et ventilkammer på Netland, og et styringsbasseng på Fjermestad. Vi gjør oppmerksom på at disse områdene også må vurderes i henhold til kulturminnelovens § 9, og ber som nevnt ovenfor om å få oversendt SOSI-filer på disse områdene.

Planprogram

Kulturminner og kulturmiljø er ett av temaene som skal konsekvensutredes. Det går frem av planprogrammet at kulturminner og kulturmiljø skal kartfestes, beskrives, verdivurderes og konsekvensene av tiltaket skal utredes. I tillegg skal avbøtende tiltak og potensiale for hittil ukjente automatisk freda kulturminner vurderes.

Det er positivt at planprogrammet vier stor oppmerksomhet til forholdet til kulturminner. Fylkesrådmannen minner dog om at det må skilles tydelig mellom automatisk fredede kulturminner og nyere tids kulturminner med ulik grad av vern og verneverdi. Dette synes ikke å ha vært helt klart i prosessens innledende fase, hvor bl.a. konflikten med nyere tids kulturminner ved Åsennuten ikke har blitt klart adressert til tross for våre presiseringer av verneomfanget i brev 06.12.17. Vi ber også om at en i konsekvensutredningen unngår å slå sammen ulike kategorier av kulturminner for felles vurdering, dersom ikke disse har en direkte sammenheng.

Vi vil også oppfordre til at virkningen av de synlige tiltakene illustreres, gjerne ved en fotomontasje. På de mest konflikttulle strekningene må alternative traseer vurderes.

Nyere tids kulturminner

Mange kulturminner fra nyere tid er registrerte i digitale arkiv- og kartløsninger, men det kan være uregistrerte kulturminner i og nær planområdene. Dette gjelder ikke minst krigsminner, og verneverdige kulturlandskapselementer som steingarder o.l. Forekomster av uregistrerte kulturminner må avklares gjennom arbeidet med konsekvensutredningen. Fylkesrådmannen har ikke anledning til å gjennomføre registreringer av nyere tids kulturminner på samme måte som det gjøres for automatisk fredede kulturminner, hvor forslagsstiller betaler for arbeidet. Det må derfor forutsettes at forslagsstillers konsulent foretar befaringer i de(t) varslede planområde(r).

I forbindelse med konsekvensutredningen, må det oppsøkes lokal informasjon, f.eks. gjennom kontakt med kommuner, sogelag etc. Lokale kulturminneplaner må gjennomgås, og det vises til at flere kommuner holder på å utarbeide reviderte kulturminneplaner. Her må man kontakte de relevante fagpersoner for utfyllende informasjon.

Automatisk freda kulturminner

Lov om kulturminner av 9. juni 1978 nr. 50 må inngå som et punkt under statlige føringer i planprogrammet. I tillegg må det fremgå av planprogrammet når undersøkelsesplikten (befaring og arkeologisk registrering) i kulturminneloven § 9 skal oppfylles. Vi minner om at undersøkelsesplikten skal oppfylles i forbindelse med reguleringsprosessen og før planvedtak. Det vil være en stor fordel om resultatene fra en eventuell arkeologisk

registrering innarbeides i konsekvensutredningen.

Utredning og potensialvurdering vedrørende automatisk freda kulturminner bør gjennomføres av en fagperson med utdanning innenfor arkeologi.

Med hilsen
Seksjon for kulturarv

Jan G. Auestad
fylkeskonservator

Sikke Viste
Rådgiver

Vedlegg: E-post datert 11.09.18 fra Stavanger maritime museum

Kopi: Time kommune
IVAR IKS
Fylkesmannen i Rogaland

Dette dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen signatur.

Bruk vår referanse/vårt saksnr når du svarer på brevet

Statens vegvesen

Cowi AS
Postboks 6412 Etterstad
0605 OSLO

Vidar Østerbø

Behandlende enhet:
Region vest

Saksbehandler/telefon:
Esther Marita Folkvord /
51911394

Vår referanse:
18/153122-2

Deres referanse:

Vår dato:
14.09.2018

Uttale til varsel om oppstart av planarbeid samt høring av planprogram Plan 0504.00 i Time kommune – reguleringsplan for ny hovedvannledning fra Langevatn i Gjesdal til Tjensvoll i Stavanger

Vi viser til brev av 2/7-18.

Statens vegvesen har ansvar for å sørge for at føringer i nasjonal transportplan (NTP), Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging, vegnormalene og andre nasjonale og regionale arealpolitiske føringer blir ivaretatt i planleggingen. Vi uttaler oss som forvalter av riksveg på vegne av staten, som forvalter av fylkesveg på vegne av fylkeskommunen og som statlig fagmyndighet med sektoransvar innenfor vegtransport.

Hensikten med planarbeidet er å oppgradere vannforsyningen i regionene. I den forbindelse skal det legges ny hoved drikkevannsledning i grunnen fra Langevatn i Gjesdal til Tjensvoll i Stavanger.

Det har vært noen møter mellom IVAR, Cowi og Statens vegvesen i forkant av planvarselet. Hensikten med disse møtene har vært både å informere om arbeidet som er igangsatt, men også å påpeke noen utfordringer som må hensynstas underveis. Vi forutsetter at de avklaringer som har kommet fram i disse møtene, videreføres og hensynstas i det videre arbeidet.

Ved legging av ny hovedvannledning vil det være behov for å krysse noen fylkesveger eller legge ledningen langs disse. Vi vil påpeke at alle tiltak som berører riks- eller fylkesvegnettet, må søkes særskilt om til Statens vegvesen; firmapost-vest@vegvesen.no.

Hovedvannledningen er planlagt sør for bebyggelsen på Kvernaland. Dette vil medføre at vannledningen kommer i konflikt med planlagt omkjøringsveg på Kvernaland. Omkjøringsvegen er vist med hensynssone i den interkommunale kommunedelplanen for Bybåndet sør. Vi kan ikke se at dette forholdet er omtalt i planprogrammet.

Statens vegvesen er av den oppfatning at forholdet mellom ny hovedvannledning og planlagt omkjøringsveg på Kvernaland må utredes og omtales, og konsekvensene må klart framkomme. Dette vil kreve et tett samarbeid med Statens vegvesen. Kontaktperson hos Statens vegvesen vil her være Geir L. Jørgensen – geir.jorgensen@vegvesen.no.

Vi kan her nevne at hovedvannledningen må legges dypt og på en slik måte at den ikke hindrer etablering av omkjøringsvegen eller gir vesentlig økte kostnader for Statens vegvesen/Rogaland fylkeskommune. Videre må endelig plassering av ventilkamrene avklares i dialog med Statens vegvesen. Dette gjelder både i forhold til plassering langs eksisterende veger, og planlagte veger.

Plan og forvaltning Stavanger
Med hilsen

Irene Hegre
seksjonsleder

Esther Marita Folkvord

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen håndskrevne signaturer.

Kopi
Fylkesmannen i Rogaland, Postboks 59, 4001 STAVANGER
Rogaland fylkeskommune, Postboks 130 Sentrum, 4001 STAVANGER
Time kommune, Postboks 38, 4349 BRYNE

Fra: Edgar Wroblewski [edgar.wroblewski@museumstavanger.no]

Til: Sikke Viste []; Firmapost RFK [firmapost@rogfk.no]

Kopi:

Sendt: 11.09.2018 12:37:03

Emne: GJESDAL, KLEPP OG TIME KOMMUNE - DETALJREGULERINGSPLAN NY HOVEDVANNLEDNING VEST

Vedlegg: image001.jpg

Hej Sikke

Viser til oversende saker: 18/16975, 18/16979, og 18/16983.

Vi kommer ikke å kreve marinarkeologisk registrering i Edlandsvatnet.

Nå det gjelder Frøylandsvatnet: vi kjenner ikke til skipsfunn eller automatisk freda kulturminner som berøres av omsøkt plan. Men i forbindelse med kulturlandskap nord fra Frøylandsvatnet, bl.a. gravefeltet på Eikebakken (ID44317), og andre kulturminner registrert i Askeladden vil vi gjennomføre en befarings. Befaring skal avklare potensiale for hittil ukjente kulturminner under vann og vurdere hvilke metoder kan vi bruke under eventuell registrering.

Om befarings

Befaringen vil være en besiktigelse av plassen og kan innebære vading og snorkling. Hensikten er å gjennomføre landskapsanalyse og vurdere områdets potensiale for funn av hittil ukjente verna skipsfunn og automatisk freda kulturminner. Kostnadene forbundet med en befarings er saksforberedende og vil ikke bli belastet tiltakshaver.

Befaring i Frølandsvatnet kan planlegges til uke 38 eller snart etter med forbehold om værforhold.

Med vennlig hilsen / Best regards,

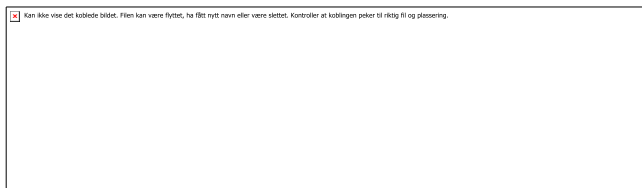
Edgar Wróblewski

maritim arkeolog / maritime archaeologist

Mobil: +47 40728467

Email (personlig): edgar.wroblewski@museumstavanger.no

Email (saksbehandling): arkeologi@museumstavanger.no

Stavanger maritime museum

Strandkaiaen 22

4005 Stavanger

<http://stavangermaritimemuseum.no/>

<https://www.facebook.com/stavangermaritimemuseum/>

Museum Stavanger

Muségata 16

4010 Stavanger

<http://stavangermuseum.no/>

<https://www.facebook.com/museumstavanger/>

Tenk miljø - spar papir. Trenger du å skrive ut denne e-posten?

Anne Frøyland Grødem

Fjermestadvegen 214

4355 Kvernaland

tgroede@online.no

97 15 50 60

Gnr 28, bruksnr 390+196

Time kommune

prosjektnummer A099570

Time, 12.september 2018

COWI

Postboks 2422 Solheimsviken

5824 Bergen

HOVEDVANNLEDNING VEST – KOMMENTARER TIL VARSEL OM OPPSTART AV PLANARBEID

Ny hovedvannledning vest er planlagt over min eiendom.

I den anledning har eg nokre innspel:

- minimum overdekking må vera på 2,0 meter
- det må leggest drenering nede i grøfta parallelt med hovedvannledningen. Dette for å unngå vannlommer som øydelegg jorda.
- Eksisterande grøfter må bli tilbakeført til minst like god stand som dei var. Vi må kunne spyle grøftene etterpå, så samankoplingane må gjerast skikkeleg.
- Det må gis 5 års garanti for grøfter som er blitt berørt av gravearbeidet i traséen.

helsing

Anne Frøyland Grødem

Time Bondelag

v/Jone Fosse

Garborgvegen 401

4346 Bryne

jone.fosse@gmail.com

91 33 27 12

Fosse, 13.september 2018

COWI

Postboks 2422 Solheimsviken

5824 Bergen

NY HOVEDVANNLEDNING VEST – INNSPEL TIL VARSEL OM OPPSTART AV PLANARBEID

Mange grunneigarar i Time kommune blir berørte av IVAR sitt prosjekt med «Ny hovedvannledning vest». Traseen går over store arealer med dyrka jord og beiteområder.

Desse områda har stor betydning som vår matressurs, og må tas særlege hensyn til.

Anleggstida må gjerast så kort som råd, og transport av store maskiner må utførast så det gjer minst mogleg skade. Matjorda må tas vare på og tilbakeførast. Arealet skal vera mest mogleg likt som ved anleggstart, og klargjerast for bruk etter avtale med grunneigaren. Dette gjeld også gjerder, gardsvegar og leplantingar.

Under anleggstida er det IVAR som har ansvaret for at dyr på beite ikkje kjem på avvegar. Praktiske løysningar på dette må skje etter dialog med eigaren.

IVAR sine representantar må møte grunneigarane med ein fin og imøtekomande oppførsel. Ved signering av avtale, må grunneigarens krav og ønske bli tatt hensyn til, slik at hans eigedom er ivaretatt på ein god måte.

Alle grøfter som blir øydelagt av gravearbeid i traseen, må ordnast og samankoplast skikkeleg, slik at dei er i minst like god stand som dei var. Grøftene må kunne spylast, og steingrøfter må ha skikkeleg avløp. Det må også leggst drenering langsmed hovedvannledningen, for å unngå vannlommer som øydelegg jorda. Overdekkinga må vera minimum 2 meter. Alle reparerte grøfter må gis 5 års garanti for driftsvansker/skader.

Hovedvannledningen krev ein 20 meter brei hensynssone. Grunneigarane må bli gitt tydeleg informasjon om kva desse restriksjonane går ut på. Det må utbetalast kompensasjon som står i forhold til ulempene det medfører for drifta på den enkelte sin eigedom.

Helsing

Time Bondelag

v/leiar Jone Fosse

COWI AS
Postboks 2422, Solheimsviken
5824 Bergen
Att: vos@cowi.com

Sandnes, 11.09.2018

Innspill til planprogram for hovedvannledning vest fra Langevatn i Gjesdal til Tjensvoll i Stavanger

Innledning

Det vises til offentlig ettersyn av overnevnte, med frist for merknader 14.09.18.

ØsterHus Gruppen AS(ØHG) er en stor boligbygger på Jæren og har som målsetting at det legges til rette for en byutvikling som muliggjør utbygging av gode boliger på både kort og lang sikt, og er både opptatt av framtidig arealdisponering og rammevilkårene for utbygging i regionen. Med dette som vårt utgangspunkt, har vi også innspill til denne planen.

Om planprogram/tiltak

Vi har satt oss inn i planprogrammet, prioritert trasevalg og rammene for utbygging av ny hovedvannledning. Det går fram at trasevalg 2a er det prioriterte utbyggingsalternativet.

Etter det vi forstår ligger hovedvannledningen minimum 1,3 meter under bakken, og har en restriksjonssone på ca. 10 meter fra senter ledning, altså totalt 20 meter. Videre forstår vi det slik at «viktig» infrastruktur i noen tilfelle kan gå krysse ledningen, men at det i utgangspunktet vil være svært begrenset adgang til å legge tiltak over og innenfor denne sonen. Restriksjonene gir også begrensninger ift. vegetasjon, der busker og trær over 4 meter ikke kan stå i denne sonen.

ØHG har utbyggingsinteresser i flere områder der forslag til hovedvannledningen går. Vi har stor forståelse for behovet for ny hovedvannledning, men ser også at denne kan komme i konflikt med framtidige utbyggingsbehov denne regionen vil ha i mange år framover. Vi har fått opplyst at såkalt levetid til vannledningen er 100 år. Det er derfor svært sannsynlig at regionens framtidige arealutvikling vil ha interesse av mest mulig fleksibilitet, og at restriksjonene knyttet til traseen, blir redusert til et minimum.

Det er også viktig at det i planprogrammet legges større vekt på faktisk å vurdere hvilke konsekvenser dette kan gi for både infrastruktur og utbyggingsmuligheter i regionen på lang sikt, og både erkjenne å vurdere at det er mange behov vi i dag ikke kan forutse. Pr. i dag kan en få noen svar ved å vurdere gjeldende regionalplan, men denne har også sine begrensninger ved at den bare vurderer arealutviklingen fram til 2050.

ØHG vurderer det slik, at blant annet området Røyneberg/Grannes i Sola og Stavanger er et svært aktuelt utbyggingsområde på lengre sikt. Disse områdene er pr. i dag ikke disponert til utbyggingsområde i regionalplanen, men Røyneberg/ Grannes ligger i nær tilknytning til Ullandhaug og Forus, og vil være et område som vil være høyaktuelt å vurdere som et framtidig utviklingsområde i årene som kommer. I et langt tidsperspektiv er vi overbevist om at det i dette området vil skje arealendringer og utbygging, og vi ber derfor om at dette hensyntas så godt som mulig ved utbygging.

Vi har blant annet fått forståelse av at dersom hovedvannledningen legges dypere i bakken, vil denne være mer robust for både «nødvendige» infrastrukturtiltak, og samtidig gjøre behovet for restriksjonssoner mot annen bebyggelse mindre.

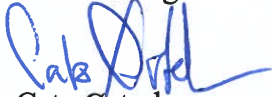
Vi ber om at dette, samt andre tekniske tiltak som kan gjøre hovedvannledningen mer robust og behovet for restriksjoner mindre, vurderes i denne planleggingen. Vi ser samtidig at dette er et kostnadsspørsmål ved etablering og utbygging av traseen, men vi tror at denne kostnaden blir liten sett i forhold til de samfunnsøkonomiske kostnadene en vil få, dersom en ikke legger til rette for en framtidig arealutvikling.

Konklusjon

En hovedvannledning på 40 km, gjennom 6 kommuner på Jæren, vil danne en barriere for kryssing og framtidig utbygging, der konsekvensene av en slik barriere må tas på alvor utover de arealmessige behov regionen har i dag. ØHG erkjenner at det er utfordrende å planlegge for hittil ukjente og premature utbyggingstiltak, men ber om at etableringen av denne må gjøres på en slik måte at framtidige restriksjoner kommer ned på et absolutt minimum.

Vi ber også berørte kommuner ta denne utfordringen på alvor.

Med vennlig hilsen

Cato Østerhus

Kopi:

Sola kommune

Stavanger kommune

Sandnes kommune

Time kommune

Klepp kommune

Gjesdal kommune